

Вишиванка є символом української сили, відваги і завжди нагадує нам, яка ми нація та які цінності, інтереси відстоюємо. Вишита сорочка вселяє українцям віру і надію у Перемогу над російським агресором. Люди, покидаючи свої домівки, перетинаючи блокпости, виїжджаючи за кордон, вивозять свої вишиванки, а разом із ними тугу і біль за Україною.

Вишита сорочка завжди була не просто одягом, а символом нескореності, свободи українців, національної ідентичності[1; 2; 3]. Іноземці, щоб висловити нам свою підтримку у боротьбі за незалежність, одягають її.

Для українських військових вишита сорочка є оберегом і захистом від ворожої кулі. Тому й передаємо їх на фронт як духовну броню від ворога. Кожен орнамент і узор захищає свого власника від незгоди та біди, допомагає пережити важкі моменти у житті. Особливо важливими є вироби, які створені вручну тими людьми, які поважають, люблять і цінують.

Отже, сьогодні вишиванка є символом патріотичності, національної ідентичності, нерозривним зв'язком поколінь, а вишиті хрестики ніби зцілюють і зшивають рани від нестерпного болю за Україну та її націю.

Література

1. Бебешко Л. Українська вишиванка. Харків: Клуб сімейного читання. 2017. 128с.
2. Кара-Васильєва Т. Українська сорочка. Томоріс. Київ. 1994. 232с.
3. Чумарна М. Вишивання долі. Київ: Апріорі. 2009. 88 с.

Сергій Захарін,
*доктор економічних наук,
головний науковий співробітник відділу історії та філософії освіти
Інституту педагогіки НАПН України
e-mail: ip.istp@gmail.com*

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Освіта завжди була і є важливою галуззю суспільного життя, необхідною умовою подальшого прогресу та розвитку. Законом України «Про освіту»

визначено, що метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування ціннісних орієнтацій і компетентностей, необхідних для успішної самореалізації, виховання відповідальних громадян, здатних до свідомого суспільного вибору з метою забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору» [4].

Освітній процес – явище динамічне і складне, для всіх залучених сторін. Ефективна допомога здобувачу освіти залежить від її віку, ступеня труднощів у навчанні, а також внутрішніх і зовнішніх умов.

Середовище, в якому живе і розвивається здобувач освіти, має великий вплив на мотивацію та результати навчання. У родині він соціалізується і окультурюється. Саме родина має великий, але часом неусвідомлений вплив на розвиток та здоров'я, формує погляди, звичаї, отримує моделі поведінки. Ще під час пандемії, а зараз під час війни в Україні, в умовах ізоляції здобувачів освіти, психічний стан учасників освітнього процесу погіршився. Це втрата прямого контакту з друзями, зміна місця та умов проживання, смерть близьких, настання депресії. До соціально-економічних причин, що негативно впливають на успішність здобувачів освіти, відносяться неналежні житлові умови, наприклад, відсутність місця для навчання, розлучення батьків або смерть одного з батьків, несприятлива атмосфера в родині, низький культурний та інтелектуальний рівень батьків, патологія сімейного життя, некоректне ставлення батьків до здобувачів освіти.

Неспокійна домашня атмосфера, неорганізованість і хаос, страх перед війною не стимулюють до навчання, викликають відчуття загрози та незахищеності. Недіагностовані та свідомо непереборні труднощі в навчанні неминуче призводять до неуспішності, та можуть мати глибокі психологічні та екологічні наслідки для особистості, яка не в змозі самотійно впоратися з накопиченим відставанням. Не отримуючи адекватної допомоги, здобувач освіти неухильно наближається до передчасної ізоляції від дидактичної системи, з негативним сприйняттям себе та освітнього середовища. Навіть

якщо здобувачі освіти мають можливість продовжувати навчання, вони можуть втратити мотивацію або не мати достатніх моральних ресурсів для навчання. Це може мати довгострокові наслідки для їхнього майбутнього, які охоплюють недостатню кваліфікацію та недостатній рівень освіти для здобуття кар'єри та отримання кращої заробітної плати.

Педагогічними чинниками неуспішності здобувача освіти в школі є надмірно жорстка система навчання, яка ускладнює індивідуалізацію дидактичної та виховної роботи, а в багатьох випадках стає неможливим поєднання освітнього процесу з актуальними потребами. Досягнення здобувачів залежать і від особливостей самого педагога, а саме: рівня його кваліфікації, теоретико-методичних знань, досвіду роботи, відповідних комунікативних, мотиваційних, рефлексивних та інтелектуальних якостей, стилю роботи. Освіта в умовах війни – це діяльність у режимі особливої відповідальності, працездатності, наполегливості, єдності та невичерпної сили творити нову історію України.

Станом на 10 квітня 2023 року внаслідок російської агресії загинули 468 дітей, понад 947 отримали поранення різного ступеню тяжкості, 404 вважаються зниклими безвісти, депортовано 19384 дитини. Встановити точну кількість постраждалих дітей неможливо через активні бойові дії тимчасової окупації частини території України [1].

За даними платформи «Діти війни», яку створило Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України спільно з Національним інформаційним бюро за дорученням Офісу президента України, станом на 26 лютого 2023 року внаслідок бомбардувань та обстрілів з боку російських військових постраждав 3151 навчальний заклад, 440 з яких були повністю знищені. Усі дані не є остаточними, оскільки триває робота щодо їх встановлення в місцях активних бойових дій, на тимчасово окупованих та звільнених територіях [2].

З огляду на такі цифри постає багато питань. За рекомендацією МОН освітній процес має бути максимально наближений до традиційного формату,

однак з урахуванням обмежень воєнного часу та забезпеченням захисту учасників освітнього процесу.

Війна внесла і продовжує вносити корективи в освітній процес. Результат ми побачимо лише після завершення бойових дій. Зараз можна сказати, що українці продовжують життя в тих умовах, в яких вони є, не дивлячись на страшні події вони навчаються в повну силу і мають надію, що скоро війна закінчиться та наближують перемогу.

Література

1. Діти війни. URL: <https://childrenofwar.gov.ua>
2. За рік війни. URL: <https://vsim.ua/Osvita/za-rik-viyni-vid-raketnih-obstriliv-na-hmelnichchini-postrazhdali-5-na-11771979.html>
3. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>
4. Закон України «Про освіту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

Вікторія Звєкова

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри загальної педагогіки
і спеціальної освіти*

Ізмаїльського державного гуманітарного університету

Vikazvekova19@gmail.com

ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ, БАТЬКІВЩИНИ, ДЕРЖАВИ, НАЦІЇ

Національно-патріотичне виховання України виховання починається з родинного або сімейного виховання, де діти отримують перші уявлення про світ, про свою націю та її історію. Батьки можуть передавати дітям знання про культуру, традиції та мову свого народу, а також про його героїв та відомі історичні події.